

Richterek, Oldřich; Dohnal, Josef

Profesor Ivo Pospíšil jubilující

Opera Slavica. 2022, vol. 32, iss. 1, pp. 78-80

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2022-1-8>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/145266>

License: [CC BY-SA 4.0 International](#)

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Profesor Ivo Pospíšil jubilující

V běhu času nemůžeme opomenout jubilea těch, kdo jsou nám pracovně nejbliže, třebaže se nám na první pohled může zdát, že jsou překvapivá. Přesně takovým jubileem se stala sedmdesátka PROF. PHDR. IVA POSPÍŠILA, DRSc., profesora Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a dlouholetého vedoucího Ústavu slavistiky na téže fakultě. Mnohé z nás, ale i mnoho dalších, s ním pojí dlouholetá spolupráce, ať již na tomtéž pracovišti, anebo na kratší či delší vzdálenost podle toho, zda se jedná o Česko či Slovensko, případně řadu dalších destinací v Evropě i ve světě.

Akademická dráha prof. Pospíšila se datuje od přelomu 70. a 80. let minulého století, kdy ukončil studium ruského jazyka a literatury a anglického jazyka a literatury na Filozofické fakultě tehdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně. Už jako student vynikal znalostmi i intenzitou zájmu především o ruskou literaturu, ale zdaleka ne jen o ni. Pracovníkem fakulty se stal bezprostředně po ukončení studia a od té doby jí zůstal věrný až do dnešních dnů. Díky svému talentu podpořenému nesmírnou pracovitostí a díky své vpravdě encyklopedické paměti dokázal již od svých prvních prací spojovat analytické dovednosti se syntetizujícími závěry, propojovat literární historii s literární teorií, přecházet od ruské literatury k dalším literaturám slovanským a od nich pak k evropským souvislostem. Od zájmu o ruskou románovou kroniku, již věnoval pozornost ve své první monografii, se posunoval systematicky dále, jeho práce nabývaly stále syntetičtějšího charakteru, aniž by ztrácely na konkrétnosti a na zřetelné formulaci názorů, jež byly a jsou založeny na hluboké znalosti a pochopení studovaného materiálu. Vypočítávat jubilentovy monografie, stati ve sbornících či časopisech, účasti v mezinárodních konferencích, jeho členství v redakčních radách českých i mezinárodních odborných periodik, nespočetné přednášky na nejrůznějších fórech či jeho popularizační texty či ediční počiny by vydalo na samostatné číslo časopisu Opera Slavica, které by navíc bylo hodně objemné – takový výčet by totiž zahrnoval na 1200 nejrůznějších údajů jen v oblasti jubilentovy publikační a přednáškové činnosti.

Odborný zájem profesora Pospíšila výrazně přesahuje oblast rusistiky, zahrnuje totiž celou slavistiku s přesahem do anglické literatury, ale i dalších národních literatur, což vyžadují jeho genologicky či areálově zaměřené práce. Ne náhodou je v oblasti literární

teorie inovátorem v zavádění nových pojmů, z nichž některé již vešly v obecnější používání. Ocenit je třeba i jeho neúnavnou recenzní činnost, které je zdaleka ne každý ochoten obětovat drahocenný čas, zatímco prof. Pospíšil se jí věnuje zcela pravidelně a systematicky. Z řady ocenění, jichž se prof. Pospíšilovi za jeho práci dostalo, připomeňme například cenu Leopolda Vrly z roku 2002 za knihu esejů *Na výspě Evropy (Skici a meditace k 200. výročí narození A. S. Puškina)* nebo medaili Josefa Jungmanna udělenou v roce 2007 Českou asociací rusistů, případně pak čestné členství v Srbské asociaci slavistů či udělení zlaté pamětní medaile Masarykovy univerzity.

Prof. Pospíšil je nejen účastníkem, ale i zdatným organizátorem řady konferencí – za všechny snad stojí za připomenutí tradiční slovackistické brněnské konference – kolokvií a diskusních fór. Inicioval také např. založení České asociace slavistů, již dlouhá léta předsedá, což platí i pro Slavistickou společnost Franka Wollmana či časopis *Новая русистика*. Významný je i jeho velký podíl na přípravě a vydání větších kolektivních prací, např. *Slovníku ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů* v roce 2011, dlouhý je i výčet jeho publikací charakteru učebnice či skript.

Pedagogické působení prof. Pospíšila je spjato nejen s jeho mateřskou fakultou, ale i s několika dalšími českými a slovenskými vysokoškolskými pracovišti, na kterých se spolupodílel na výchově už několika generací studentů bakalářských, magisterských i doktorských programů. Jako významný odborník je i členem četných odborných vědeckých grémií, oborových komisí a programových rad, oponentem vědeckých projektů i členem habilitačních a jmenovacích komisí stejně jako oponentem disertačních a habilitačních prací. Jako mnohaletý vedoucí Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity vybudoval respektované slavistické pracoviště, které důstojně rozvíjí tradice brněnské slavistiky a rusistiky.

Široký záběr, hluboká znalost faktografie, tvořivý syntetizující pohled, až neuvěřitelná pracovitost a profesní pečlivost, to vše jsou vlastnosti, které právem řadí profesora Pospíšila mezi přední evropské slavisty a rusisty.

Prof. Pospíšil si za dosud odvedenou práci vším právem zasluhuje úctu a obdiv. Přejeme mu pevně zdraví, i nadále tvořivého ducha a dlouhá léta další aktivní vědecké i pedagogické činnosti.

Oldřich Richterek, Josef Dohnal

About the authors

Oldřich Richterek

University of Hradec Králové, Faculty of Education, Department of Russian Language and Literature, Hradec Králové, Czech Republic

oldrich.richterek@uhk.cz

<https://orcid.org/0000-0003-3700-4809>

Josef Dohnal

Masaryk University Brno, Faculty of Arts, Department of Slavonic Studies, Brno,
Czech Republic

University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava, Faculty of Arts, Department of Russian
Language, Trnava, Slovak Republic

josef-dohnal@volny.cz

<https://orcid.org/0000-0002-0763-5784>

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.

<https://doi.org/10.5817/OS2022-1-9>

Текст жизни как текст о текстах. Юрий Манн (09.06.1929–04.02.2022)

В начале февраля 2022 года мировая филология понесла горестную утрату — не стало выдающегося специалиста по русской литературе XIX века, замечательного знатока творчества Николая Гоголя, яркого публициста и проникновенного мемуариста — Юрия Владимировича Манна.

Юрий Манн оставил обширное наследие — книги о философской эстетике, поэтике, романтизме; биографии выдающихся представителей русской культуры; остроумные статьи на злободневные темы; полные юмора и тонких наблюдений заметки о встречах с интересными людьми; рецензии; учебные пособия; статьи.

В этой библиотеке интереснейших филологических текстов, ставших, как уже сейчас можно понять, и текстом жизни ученого выделяется своим значением для гуманитарного знания, в целом, знаменитая работа «Поэтика Гоголя. Вариации к теме». Эта книга заслуженно определила место Юрия Манна в кругу самых глубоких специалистов по творчеству Гоголя. Не случайно много лет Юрий Манн был главным редактором академического Полного собрания сочинений и писем Н. В. Гоголя в 23 томах. Гоголь с юности был самым любимым автором, самым волнующим источником размышлений Юрия Владимировича.